

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

REMISSYTTRANDE
2008-04-16
Ert dnr FI2007/9888

Förvaltningskommitténs delbetänkande: Opinionsbildande verksamhet och små myndigheter (SOU 2007:107)

Stiftelsen Den Nya Välfärden har följande synpunkter på rubr. delbetänkande.

Myndigheternas opinionsbildande verksamhet

Förvaltningskommittén har gjort en förtjänstfull genomgång av den utveckling som myndigheternas opinionsverksamhet har genomgått under efterkrigstiden. Som antyds i genomgången har den politiska opinionsbildningen under denna period uttryckligen eller underförstått i allt större utsträckning flyttats från den politiska organen till myndighetsnivån. Denna utveckling finner stiftelsen i likhet med kommittén vara olycklig. Särskilt betänkligt är, att myndigheternas opartiskhet och objektivitet kommit att ifrågasättas genom deras informationsverksamhet som inte så sällan har fått inslag av politisk propaganda, inte minst i frågor som allmänheten har uppfattat som politiskt kontroversiella.

Opinionsbildande verksamhet bör därför bedrivas av de politiska partierna, de politiskt verksamma fackliga organisationerna och andra politiskt verksamma intresseorganisationer men över huvud taget inte ankomma på myndigheterna, som har att föra ut de politiskt fattade besluten av statmakarna på ett objektivt och opartiskt sätt i hela folkets intresse och med det myndighetsansvar som ankommer på all den personal som verkar i myndigheterna. De myndigheter och den myndighetspersonal som i denna egenskap lånar sig till politisk opinionsbildning och politisk propaganda bryter enligt stiftelsens mening mot sitt tjänsteansvar.

Med dessa utgångspunkter har stiftelsen följande kommentarer till kommitténs slutsatser i avsnitt 6.6.

- Stiftelsen delar kommitténs uppfattning om informationens betydelse men endast såvitt angår objektiv information om myndighetens uppgifter och om vilka åtgärder myndigheten enligt riksdagens beslut har att vidta gentemot allmänheten.
- Anställda i en myndighet har självklart rätt att delta i den offentliga debatten, men det är viktigt att de gör det enbart i eget namn och inte som anställda eller eljest som företrädare för myndigheten.

- Stiftelsen kan inte dela kommitténs oprecisa uttalanden om myndigheters opinionsbildning. Enligt stiftelsens mening bör det över huvud taget inte ingå i en myndighets information att påverka allmänhetens attityder och värderingar i frågor som inte redan har beslutats politiskt och kommit till uttryck i utformningen av myndighetens uppgifter.
- Stiftelsen förordar därför att en genomgång görs av myndigheternas instruktioner i syfte att klarare än vad som är fallet i dag begränsa myndigheternas information till en saklig och opartisk redovisning av myndighetens uppgifter och de penning- och andra medel som har ställts till myndighetens förfogande för att genomföra uppgifterna.

Små myndigheter

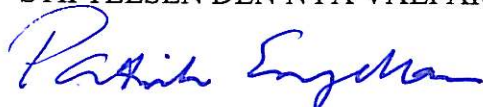
Stiftelsen delar i huvudsak kommitténs övergripande slutsats att det saknas starkt stöd för tesen att det skulle finnas påtagliga generella problem som beror på att myndigheter är små.

Men på en viktig punkt har stiftelsen en annan syn på faran med små myndigheter än kommittén. Det gäller risken för att små myndigheter med ett fåtal väl avgränsade uppgifter saknar förutsättningar att anlägga en helhetssyn på sin verksamhet. Som motargument finner kommittén att själva poängen med att organisera en verksamhet i en liten myndighet kan vara att tydligt avgränsa uppgiften med sikte på ett specifikt och avgränsat politiskt mål.

Enligt stiftelsens uppfattning utgör avgränsningen av uppgiften i detta syfte en fara för rättssäkerheten. Erfarenhetsmässigt är det inte möjligt att isolera specifika mål som har satts upp för vissa småmyndigheter, till exempel för de många ombudsmannamyndigheter som har tillkommit under senare år. Deras mål utgör oftast endast delmål inom ramen för vidare sammanhang. Genom att helt fokusera på dessa delmål riskerar enfrågemyndigheterna att förlora den nödvändiga helhetssynen och att bortse från den avvägning mot andra mer generella mål som gäller för den offentliga verksamheten i stort.

Av dessa skäl anser stiftelsen att statsmakterna bör avstå från att inrätta små myndigheter, framför allt myndigheter med ett enda specifikt mål. Över huvud taget bör frågor om inrättande av nya myndigheter alltid föregås av en grundlig analys av hela det offentliga system där myndigheternas uppgifter avses ingå.

STIFTELSEN DEN NYA VÄLFÄRDEN

Patrik Engellau
Ordförande